

Guia pedagògica
WOMAGIS
el mag de les paraules
de KALI TEATRE

Introducció

En un món convuls com l'actual, creiem necessari **prendre consciència** del valor i el poder de les paraules, d'allò que construïm en **cada acte de comunicació**.

És tan important com ens parlem a nosaltres mateixos per construir la nostra **autoestima i felicitat**, com quin llenguatge fem servir vers els altres per construir les relacions i el nostre entorn. **La màgia de les paraules transforma el món**.

Amb paraules d'amor podem crear boniques i sanes **relacions**, i amb paraules d'odi, destruir-les. Com es genera una guerra? Com podem afrontar el trasbals d'un conflicte? Amb la màgia de les paraules, creadores de realitat.

A Womagis, el mag de les paraules veurem i reconeixem l'Ombra, la part més fosca de cadascú. D'on sorgeix, com lluitar-hi, atrapar-la o abraçar-la perquè aquesta es transformi fins a desaparèixer. I aquest **poder del mag, serà traslladat a petits i grans**, perquè entre tots puguem crear un món de pau, un món millor.

La història i personatges sorgeixen d'un llibre màgic, un llibre que canvia la vida de la protagonista. Així **fomentem la lectura** i el poder transformador dels llibres, plens de paraules.

Kali Teatre sent el teatre com una eina de comunicació social, d'aprenentatge i, per descomptat, de diversió. **Womagis, el mag de les paraules** és un espectacle revelador i transformador.

Sinopsi

Els llibres són màgics, savis, fan viatjar, regiren les idees.

Sovint l'Olívia s'enfada amb la seva mare, no s'entenen, fins que... Un dia, la nena s'endinsa en l'univers de la lectura. Tot llegint, la petita Olívia invoca el mag Womagis i junts descobriran el poder de les paraules per transformar el món i les relacions, crear la realitat on vivim i qui som. Podran vèncer l'Ombra que amenaça i construeix la guerra? D'on sorgeixen les diferents llengües? Servirà tot plegat per entendre's millor amb la mare?

Un espectacle que fomenta la lectura, convida a jugar a inventar paraules d'amor i crear diàlegs de pau: fer màgia amb el poder de les paraules!

A **Womagis, el mag de les paraules**, tractem **2 grans temes**:

El poder de la paraula

Hi ha **paraules màgiques**, fan miracles! En coneixeu algunes? Gràcies. Perdó. Si us plau. Ho sento. En són una petita mostra. Ara bé, les feu servir sovint? I amb els infants? Caldria parlar als altres, també als infants, com ens agradaria que ens parlessin a nosaltres.

En la nostra relació amb els nens i nenes, hi ha frases nocives. Com diu Òscar Gonzàlez, mestre i assessor en educació: Hi ha **paraules llavor**, en positiu, que ajuden a créixer i a florir, a evolucionar; i hi ha **paraules bala**, que fan mal. Amb els infants les fem servir perquè anem amb pilot automàtic i no ens n'adonem. Fem el mateix que han fet amb nosaltres, perquè no som conscients del mal que generen aquestes paraules bala.

A Womagis ho veiem amb la **discussió** d'Olívia amb la seva mare. Més tard se soluciona el conflicte emotivament. Perquè «Després de la pluja, sempre surt l'Arc de sant Martí.»

I... Si parlem del poder de la paraula, havíem d'incloure un **Rap**! Un Rap que convida a fer màgia amb el poder de les paraules: "Utilitza paraules que siguin boniques, parla amb el cor i així res no compliques."

Desitgem que el missatge de bondat s'estengui arreu i l'aprenentatge de Womagis, ens acompanyi dia a dia.

"Som-hi Womagis, et segueixo allà on vagis!"

El perdó de l'Ombra

L'espectacle de Womagis ens parla del perdó de l'Ombra, de la transmutació personal. Ens obre la porta a **descobrir una altra manera de mirar el món**, des de la compassió, l'entesa i l'amor, per a poder viure en pau.

A Womagis **veurem la creació de l'Ombra**: aquells sentiments negatius (fàstic, por, rebuig, etc.) que en ser negats, es materialitzen i amplifiquen. Utilitzem **símbols**, l'aranya peluda, el llimac fastigós, el mosquit pesat, etc. que els infants puguin entendre i detectar amb facilitat.

A Womagis, l'aprenent de mag, jutja, critica, ignora i malmet el seu entorn **sense ser conscient** de l'efecte del poder creador de les paraules i les seves conseqüències. Quines? Indefectiblement, del dolor en neix **la guerra**, interna o externa. Perquè tots els conflictes comparteixen la mateixa arrel.

Carl **Jung** descrivia l'Ombra com la part oposada del nostre autoconcepte. Quelcom de la nostra identitat que considerem negatiu, que no ens agrada i que quan surt, la rebutgem. Jung, va definir l'ombra com el que una persona no desitja ser.

Elsa Lluch, Llicenciada en Psicologia, sent que és important donar llum a l'Ombra des de la infància. L'espectacle resulta un bon punt de partida per **parlar de les qualitats i defectes, i aprendre a estimar-nos**.

Sabies que...

L'espectacle Womagis, el mag de les paraules està **inspirat en un llibre** de Marta Villegas, amb il·lustracions de Mònica Carretero.

Womagis és un **llibre infantil innovador**: un llibre multilingüe que es presenta en 18 llengües simultàniament en cada il·lustració. Publicat el 2019, ja és guanyador de **2 premis internacionals** - American Fiction Awards i International Latino Book Awards - i ha estat traduït arreu del món en diferents versions, abastant més de 100 llengües, moltes d'elles indígenes.

El seu secret? Pensat **per famílies i classes multilingües**, té l'objectiu i la voluntat d'integrar a tothom, reconeixent el valor de cada poble i llengua, alhora que es construeix un idioma de pau comú.

Womagis integra en una mateixa pàgina les llengües nadiues i les llengües dels principals grups de població migrant del nostre país perquè **cap infant no se senti mai exclòs**. En la versió editada a Espanya, Womagis està **escrit simultàniament** en: català, castellà, aranès, gallec, basc, asturià, valencià, romaní, amazic, àrab, ucraïnès, romanès, xinès, wòlof, alemany, francès, portuguès i anglès.

Una classe amb **nens i nenes d'orígens variats pot gaudir del mateix conte** en diverses llengües, i la mainada que vulgui **aprendre altres idiomes** s'hi pot iniciar de manera fàcil i amena.

Orientació al professorat

A continuació us proposem unes reflexions prèvies i posteriors que podeu treballar amb els infants, segons l'edat i característiques. [Hem marcat en blau les recomanacions pels més petits.](#) Aquesta guia didàctica vol ser un suport, un calaix ple d'eines que podeu implementar al vostre gust i mida. Només són unes propostes per comprendre i aprofundir en allò de què parla l'obra. Potser descobrireu un fil d'on estirar i treballar coses complexes. Creiem en el poder transformador de la comunicació i per això hem de posar consciència en l'ús de la paraula. Tant de bo us sigui útil!

[Recomanem que als més petits els expliqueu allò que veuran amb anterioritat a la visualització de l'obra.](#) Als més grans, en canvi, deixeu-los sorprendre i obriu el debat en profunditat a posteriori, després d'haver vist la funció.

Objectius

Els objectius de **Womagis, el mag de les paraules** són:

1. Prendre consciència de l'acte de comunicació en construir les relacions.
2. Observar quin ús fem de les paraules quan ens parlem a nosaltres mateixes.
3. Entendre que el llenguatge verbal (positiu o negatiu) pot tenir conseqüències en el nostre cos i salut.
4. Jugar a inventar nous idiomes que generin complicitat.
5. Fomentar el respecte, solidaritat i convivència entre diferents cultures i llengües.
6. Descobrir la riquesa i el vocabulari de la llengua catalana i construir comunitat.
7. Apropar les arts escèniques a diferents col·lectius i a l'àmbit educatiu.
8. Fomentar la lectura: en escena, el protagonista sorgeix d'un llibre màgic; i la producció sencera està inspirada en un llibre il·lustrat, real i accessible, que us recomanem tenir a l'escola!

Tot plegat, en una **posada en escena** que barreja diversos gèneres expressius: teatre, titelles, dansa i una mica de màgia. Animeu-vos a fer una obra de teatre: Totes i tots som Artistes!

Reflexions i debat

Qui és la protagonista de la història?

[La protagonista és una nena que es diu Olívia a qui li agrada molt jugar amb les paraules. Les retalla i les capgira. Pregunteu als infants:](#)

- A tu, a què t'agrada jugar?
- Sempre volen jugar amb tu?
- Què passa quan algú no vol jugar, com reacciones?

El conflicte.

[Al principi de l'espectacle l'Olívia s'enfada amb la seva mare. \(La mare no la veiem, és només una veu\). Per què? Perquè la mare vol que, enlloc de jugar, endreci l'habitació, diu que està atabalada perquè no té temps, retreu que la mestra ha acusat la nena de dir mentides i, sobretot, perquè no entén l'Olívia quan parla. L'Olívia només vol jugar i jugar amb la mare i potser no s'adona que aquell no és el millor moment.](#)

- Alguna vegada us enfadeu? Amb qui? Per què?

Quan hi ha un conflicte és perquè [dues persones volen coses diferents.](#)

Penseu en la darrera vegada que us heu enfadat amb algú:

- [Què volíeu vosaltres? I l'altra persona? Com va acabar?](#)
- Ara, amb deteniment, calma i sense totes aquelles emocions que ens vénen al pit quan ens enfadem... Penseu que podríeu haver fet alguna cosa diferent o millor per resoldre la discussió o baralla?

Les fases de l'enuig representades per amics imaginaris.

L'Olívia té uns amics imaginaris: l'Elena, l'Elsa i l'Aitor. Són com d'altres part d'ella mateixa que l'ajuden, li fan de mirall i l'acompanyen a viure el procés, en aquest cas, de calmar-se. Després de discutir amb la mare, l'Olívia passa unes fases. Primer s'enfada més, després es calma i es rendeix per preguntar-se què podria fer ella per canviar aquella situació i entendre's millor.

- Quan us enfadeu, quines fases passeu?
- Quins són els pensaments que teniu en cada fase? Intenteu fer una llista.

El llibre.

Per distreure's i cercant respostes, Olívia agafa un llibre nou que li han regalat. Al cap i a la fi, a ella li encanta jugar amb paraules, i els llibres són plens de paraules!

- Quin llibre és?
- [Què passa quan obre el llibre? Qui apareix?](#)
- [T'agraden els llibres? Llegeixes o et llegeixen?](#)

LA pregunta.

Olívia es fa amiga i confident de Womagis. Parlant del conflicte, tant la nena com el mag es fan la pregunta: **“Com va començar tot?”**.

- Per què creus que aquesta pregunta pot ser important?

Veure l'origen del conflicte i analitzar les necessitats de cada part, ens pot facilitar a posar-nos al lloc de l'altre, empatitzar. I des d'aquesta visió, descobrir diferents possibilitats per resoldre millor el problema.

Paraules Bala vs. Paraules Llabor.

Hi ha un moment de l'obra que parla del concepte «paraules bala».

[Les paraules «bala» són aquelles que destrueixen, són com si et disparessin amb una pistola.](#) De vegades no sembla que hi hagi mala intenció, són coses que ens poden dir des de fora habitualment, o també són coses que ens diem nosaltres mateixos per dins dia a dia!

[En canvi, les paraules «llavor» són aquelles que ens fan sentir bé,](#) ens fan créixer, evolucionar, ens curen.

Ambdues tenen un fort **impacte sobre l'autoestima.**

- [Us proposem que feu dues llistes: Coneixes paraules llavors? I paraules bala?](#)
- Què et diuen des de fora? Els companys de classe? Els germans? I la mare o pare?
- Què dius tu als altres? Als companys de classe? A la família?
- Què et dius a tu mateix/a? I quan una cosa no et surt o et costa d'aconseguir?

Aneu anotant totes les paraules. Classifiqueu-les després: Són paraules llavors o bala?

- De quines n'hi ha més?
- Creieu que són veritat?

Podeu obrir un debat i compartir.

Autoestima i autoconcepte.

Proposta per anar una mica més enllà:

Aquest és un **exercici per Cicle Mitjà i Superior**. Contribueix a ser una mica més conscient dels autoconceptes i del diàleg intern que tenim amb nosaltres mateixes/os. Pot ser molt **revelador i transformador**. Mireu d'acompanyar-lo amb **respecte i una cura especial**.

Us proposem que agafeu un mirall. El podeu anar passant un per un, si no n'hi ha per tothom.

És un **exercici individual i íntim**.

- Mireu-vos al mirall i apunteu què us diu a vosaltres mateixes/os. Les primeres paraules que us vinguin. Mireu de ser honestos/es i sincers/es. Com ens parlem a nosaltres mateixos/es?

Un cop teniu la llista feta:

- Són paraules llavors o bala?
- De quines n'hi ha més?
- Creus que són veritat aquests conceptes que et dius?

En funció de la dinàmica del grup, els podeu proposar que comparteixin de manera voluntària el que desitgin, siguin les paraules o les sensacions que han tingut.

Optimisme. Pensament Positiu.

Recordeu que, com Womagis dicta a la nena, **“després de la pluja, sempre surt l'arc de Sant Martí.”**

- [Què vol dir aquesta frase? Parleu-ne.](#)

La creació de l'Ombra.

El mag [Womagis fa una pregunta](#): «[Com va començar tot?](#)» Ja hem exposat que incita a anar a l'origen dels conflictes per tenir una visió més global i resoldre'ls. [Però el petit mag no pregunta a tothom.](#)

- [A qui pregunta?](#)
- [A qui no pregunta?](#)
- [Per què?](#)
- [Quina és la conseqüència? Què passa després?](#)

Womagis no pregunta a tothom. No pregunta a les criatures «lletges» a les quals no es vol apropar. Allò que no li agrada, no és interpellat, “no és vist, ni mirat, ni convidat. És senzillament, casualment, intencionadament... oblidat.” I és així com [les criatures](#) ignorades, **sentint-se** rebutjades, [tristes, enfadades, creen l’Ombra](#).

A l’espectacle construïm el personatge de l’**Ombra**. Com? [La Narradora es posa una capa negra translúcida](#), lluita contra ella, però finalment la capa la posseeix. I aleshores, com a personatge d’Ombra, agafa **una ploma negra** amb la qual escriu **paraules d’odi**.

- Aquesta Ombra, què creieu que representa?
- Per què es crea?
- Alguna vegada us heu sentit com l’Ombra? Quan? Per què?

La guerra.

«L’Ombra va escriure les primeres paraules d’Odi. I la gent es va començar a enfadar i barallar. I així va començar la guerra.»

Totes les guerres, les que tenim **a casa, a la classe, dins nostre** o, fins i tot, les que hi ha arreu del món, parteixen d’un conflicte d’interessos: de dos que volen coses diferents i que, en lloc de poder trobar-ho i entendre’s amb paraules d’amor, es parlen amb paraules d’odi. O paraules bala.

Meditar: anar cap endins.

Womagis descobreix que les paraules, que ha dit abans sense adonar-se, han fet mal i construït l’Ombra. Aleshores, l’aprenent de mag, tanca els ulls i mira cap a dins: medita.

- Quan estàs molt enfadat, enrabiad, trist o confús, què fas?
- Què és meditar?

Proveu de tancar els ulls i respirar tranquil·lament.

Resolució: desfer l’Ombra.

Womagis resolt la seva història, la seva guerra, mirant-se l’Ombra. Mirant-la i [parlant d’una altra manera](#), la pot entendre. Ignorant-la segur que no! I l’**Ombra**, en sentir-se mirada, escoltada, valorada... [es transforma](#).

- Què li passa?
- Alguna vegada us heu sentit així o heu vist algú desfer-se com l’Ombra?
- Què havíeu dit o fet abans?

Extres i Curiositats

Ocells i llibertat.

A l’obra, utilitzem la metàfora de l’ocell engabiad o l’ocell que vola lliure per representar la llibertat d’expressió. Us proposem un exercici previ a cada reflexió: [Poseu una música que els infants facin d’ocells](#). Primer lliures, [després engabiats](#). El moviment i el cos, sovint esdevé un pont que ens facilita connectar amb les emocions, sensacions i records.

Pregunteu després de ser ocells:

- [Alguna vegada t’has sentit lliure com un ocell volant?](#)
- [Alguna vegada t’has sentit engabiad?](#)

Paraules «estranyes»

Això d’inventar-se paraules no sembla només un joc d’infants!

Sabíeu que hi ha llengües que tenen paraules «estranyes» per nosaltres que volen dir coses molt concretes a la seva cultura o país on es parla? Alguns exemples per exploradors encuriadits:

Wabi Sabi (que no wasabi!) paraula japonesa. Significa: La bellesa d’allò que és imperfecte, rústic i no permanent. A l’espectacle Womagis li diu a Olívia: «Ets maca perquè ets imperfecte».

Saudade. Paraula portuguesa: Malenconia d’allò que està lluny en el temps o l’espai. Trobar a faltar un lloc!

Peiskos. Paraula noruega. És el sentiment que t’envaeix quan t’asseus vora el foc d’una xemeneia i gaudeixes de la seva calor i l’espetic de les flames.

- Us proposem inventar per grups paraules amb un significat especial que podeu consensuar.

Exposeu a la resta de la classe. Les paraules neixen així, de l’ús compartit d’un vocable amb un significat. Felicitats, esteu creant noves paraules!

Proposta de treball

Activitats després de l'espectacle

Col·loqui sobre l'obra.

Intenteu extreure els temes dels quals, segons els alumnes, tracta l'obra. És molt important crear un bon clima per dur a terme aquesta activitat, pot ser col·locant les cadires en cercle perquè tothom es vegi les cares amb tothom i així crear un clima de participació.

Jugar a inventar nous idiomes o noves paraules "estranyes".

A vegades l'Olívia, s'inventa idiomes. No tothom l'entén, però Womagis sí!

- Has provat mai d'inventar-te idiomes amb els amics i amigues? I amb la família?

Et llancem algunes idees:

- Proveu de substituir totes les vocals d'una frase per una de sola. Exemple famós, la cançó: "Una mosca volava per la fosca". La coneixeu?
- Una altra nou idioma podria tenir la norma següent: síl·laba a síl·laba sumar la «p» i la vocal de la síl·laba. Exemple: "Upu-**na**pa **al**pa-**tra**pa **no**rpo-**ma**pa **po**po-**dr**ipi-**ap**a **ser**pe: **si**pi-**la**pa-**ba**pa **ap**a **si**pi-**la**pa-**ba**pa **su**pu-**ma**pa **la**pa **pe**pe». Sembla una bogeria, però un cop li agafeu el ritme, podreu parlar en codi i fluïdesa! Mentre apreneu a separar per síl·labes!

Això sí, necessiteu explicar i consensuar les normes amb qui voleu comunicar-vos, perquè com diu Womagis: "Les llengües estan fetes per comunicar-se" i "Els idiomes comuniquen els cors arreu del món".

Construir titelles i improvisar diàlegs i situacions.

Podeu crear-los amb:

- Una bobina de paper de vàter, pintant-la, fent-li el vestuari amb tela i els cabells també amb tires de paper o llana.
- Dibuixant un personatge i enganxant-lo a un pal de gelat.
- Modeleu amb paper maixé el cap del titella reservant un forat pels dits. Després vestiu-lo i pinteu-lo.

Us recomanem utilitzar material reciclat per a fer uns titelles ben sostenibles.

I tot allò que la vostra imaginació us permeti crear!

"Els llibres són màgics. Et fan viatjar. De vegades et regiren les idees."

Desitgem que hàgiu viatjat amb la nostra història i que, potser una mica, us hagi regirat les idees.
Sempre és positiu!

Si teniu alguna consulta, quelcom que vulgueu compartir, proposta o suggeriment, no dubteu a escriure'ns! Estarem encantades de saber de tu i la teva experiència.

Gràcies per fer créixer les llavors que **Kali Teatre** plantem!
Juntes podem construir un món millor.

Desitgem que gaudiu del teatre!

WOMAGIS, el mag de les paraules de Kali Teatre

Teatre i titelles – Primària

Contacte
Reserves i informació

Elsa Lluch
elsa@kaliteatre.com
630 109 789

Tràiler

<https://www.youtube.com/watch?v=7u0r1U9m0r4>

Dossier de l'espectacle:

https://kaliteatre.com/wp-content/uploads/2023/07/dossier-WOMAGIS-el-mag-de-les-paraules_KALI-TEATRE.pdf

A les xarxes socials

Podeu veure més imatges
i saber més coses sobre
l'espectacle WOMAGIS
visitant el nostre web i
xarxes socials:

www.kaliteatre.com

Instagram: @kali.teatre

Facebook: @KaliTeatre

Twitter: @KaliTeatre

